

Programma Jaarvergadering VSR 10-11 januari 2019, Schiermonnikoog

NB: alle presentaties vinden plaats in de Teensma-zaal, tenzij anders is aangegeven.

Dag I, 10 januari

13.00 Aankomst met broodje

14.00 **Keynote I:** Prof.mr. Ruth de Bock, Advocaat-Generaal bij de Hoge Raad, bijzonder hoogleraar Bijzondere aspecten van het privaatrecht aan de UvA (Bregstein-leerstoel) *De verschuivende grenzen van het domein van de civiele rechtspraak: een probleem?*
Referent: Bert Niemeijer

15.00-16.30 Werkgroep I

A. Nieuwe omgevingswet, burgerparticipatie en rechtsbescherming (Grote Serre)
Rondetafelgesprek met: Tobias Arnoldussen, Danielle Chevalier, Michiel Stapper

B. Diversiteit en claimsmaking (Teensma-zaal)
Saskia Bonjour *Speaking of Rights: The Influence of Law and Courts on the Making of Family Migration Policies in Germany*
Jos Hoevenaars *In opstand tegen leges-verhogingen: Een case study naar het gebruik van EU recht in de strijd tegen nationaal beleid.*
Betty de Hart *Exploring the legal archive on mixed intimacies, nothing but trouble?*
Iris Sportel *Cultural, religious or ethnic claims-making in court cases on children from minority families*

C. Nieuwe ontwikkelingen in de rechtssociologie/-antropologie (Kleine Serre)
Janine Ubink *Understanding the new shape of legal pluralism in South Africa: A case of mining*
Iris Becx *De rol van de slachtofferadvocatuur bij het verwezenlijken van slachtofferrechten*
Jeff Handmaker *The use of lawfare against academics who criticize Israel and legal mobilization as counterpower*
Dory Reiling *Lessen uit het programma Kwaliteit en Innovatie (KEI) van de Rechtspraak*

16.30 – 17.15 Panelgesprek Rechtssociologie en Utopie met Ashley Terlouw en Janine Ubink onder het genot van thee/koffie (zie bijlage)

Gespreksleider: Bart van Klink

17.30 – 18.15 Schemerlampgesprek met Bernard Hubeau onder het genot van een drankje

Interviewer: Jean van Houtte

18.30 uur **diner** in hotel Van der Werff

Dag II, 11 januari

8.30-9.30 Ledenvergadering VSR

9.30-11.00 Werkgroepronde II

D. De rol van de rechter (Grote Serre)

Pitch: Elke Olthuis, *Independence and impartiality of judges*

Lisa Ansems, *Perceived Procedural Justice*

Nina Holvast *Evaluatie Wet Hervorming Herziening ten Voordele*

Marijke Malsch *De afnemende rol van de rechter binnen de trias politica*

E. Handhaving en naleving (Kleine Serre)

Willem Bantema *Burgemeesters in cyberspace*

Paulien de Winter *Tussen de regels: handhaving in de sociale zekerheid*

Bregje Dijksterhuis *Niet-naleving van de alimentatieverplichting*

F. Regelgeving en geschilbeslechting (Teensma-zaal)

Friso Jansen *Medical Guidelines*

Annalies Outhuijse *Privatisering van het bouwtoezicht*

Phillip Paiement & Sophie Melchers *Private Codes of Conduct*

Nienke Doornbos *De rol van wetgevingsjuristen binnen de schuivende machten*

11.15.-12.15 Keynote II: Dr. Mustafa Yaylali, Assistant professor Legal Philosophy and Sociology Istanbul Sehir University *Turkije en de juridische hervormingen*

Referent: Tobias Arnoldussen

12.15 Lunch en vertrek

Rechtssociologie en utopie: een oefening in speculative sociology

Paneldiscussie o.l.v. Bart van Klink

In haar boek *The Imaginative Reconstruction of Society* (2013) houdt de Britse sociologe Ruth Levitas een pleidooi voor speculative sociology, ofwel een sociologie die zich niet alleen met het begrijpen en bekritisieren van de bestaande samenleving bezighoudt, maar ook met het verbeteren ervan. De methode die zij hiertoe hanteert, is die van de utopie, bestaande uit drie nauw met elkaar verbonden onderdelen of “modes”: (i) een archeologische modus, waarin de beelden van een ideale samenleving die schuilgaan achter politieke programma’s en sociale en economische beleidsvoorstellen, naar boven worden gehaald; (ii) een ontologische modus, waarin wordt aangegeven welk soort mens door de inrichting van de samenleving wordt ontwikkeld en bevorderd; en (iii) een architectonische modus, ofwel de verbeelding van mogelijke alternatieve toekomstscenario’s, waarin dit mensbeeld wordt bevorderd. Het gaat niet om vrijblijvend wensdenken, maar de visie op de ideale samenleving moet concreet worden vormgegeven: “[U]topia as a method is concerned with the potential institutions of a just, equitable and sustainable society which begins to provide the conditions for grace” (p. xviii). Ook biedt de utopie, in de visie van Levitas, geen blauwdruk voor de ideale samenleving: “Utopian thinking in this sense is not about devising and imposing a blueprint. Rather, it entails holistic thinking about the connections between economic, social, existential and ecological processes in an integrated way. We can then develop alternative possible scenarios for the future and open these up to public debate and democratic decision – insisting always on the provisionality, reflexivity and contingency of what we are able to imagine, and in full awareness that utopian speculation is formed always in the double squeeze of what we are able to imagine and what we are able to imagine as possible.” (p. 18-19)

De utopie is, in termen van Kant, een regulatief ideaal, dat voor verbetering en discussie vatbaar is en nooit helemaal bereikt zal kunnen worden.

Vragen die naar aanleiding van Levitas’ pleidooi aan de panelleden worden voorgelegd, zijn:

- Welke visie op een ideale, of in ieder geval betere, samenleving ligt – impliciet of expliciet - aan jouw wetenschappelijk werk ten grondslag?
- Aan welke waarden en welk mensbeeld geeft jouw visie uitdrukking?
- Hoe dient jouw visie concreet gestalte te worden gegeven? Welke – sociale, economische, institutionele of andere – veranderingen zijn nodig om de transitie naar een betere dan wel ideale samenleving mogelijk te maken?